

Deze nota betreft het thema 'waterketen'
Rijnland werkt aan het efficiënter en duurzamer maken van de waterketen. We hebben afspraken gemaakt met gemeenten en drinkwaterbedrijven om kennisuitwisseling te bevorderen, de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen en kostenbesparingen te bereiken.

VV-besluitnota

Registratienummer:
19.097396

De verenigde vergadering

besluit:

1. Een voorbereidingskrediet van € 900.000,= beschikbaar te stellen voor het opstarten van urgente projecten in de waterketen.

Context

In het coalitieakkoord staat dat de waterketen topprioriteit krijgt om de zuiveringsprestaties te verbeteren. Daarvoor is het essentieel om de assets op orde te brengen en houden. Hiervoor zijn extra middelen beschikbaar gesteld, zowel extra investeringsruimte als capaciteit. Ondertussen is een extra (4de) projectteam gestart. Dit team heeft op dit moment een opdracht voor 12 projecten. Voor 10 projecten vragen we nu, in één keer voorbereidingskrediet aan. Verderop lichten we deze 10 projecten nader toe. Voor de eerste 2 projecten heeft de VV krediet verleend:

- Het vervangen bestaande kwaliteitsmeters (krediet à € 3.900.000,=, VV 29-01-2020). De uitbreiding van de kwaliteitsmeters, zoals aangekondigd in het voorstel over de vervanging, hebben we niet opgenomen in het voorliggende voorstel, maar volgt later dit jaar.
- Het vervangen van de E-installatie op de zuivering Katwijk (krediet à € 2.400.000,= VV 20-8-2019)

Van LTAP naar kredietvoorstel

Bij recente kredietvoorstellen hebben leden van de commissie en VV gevraagd "waarom doen we dit project en waarom doen we het nu". Verderop gaan we kort in op de 10 nu voorliggende projecten. Eerst een korte toelichting hoe de programmering van onze investeringsprojecten tot stand komt. Hieronder staan de stappen om tot de programmering te komen:

1. Al onze assets staan op een lijst, dit geldt zowel voor de hele installatie (gemaal, zuivering) als de installatieonderdelen (pomp, schakelkast). Van (nagenoeg) elk onderdeel kennen we de leeftijd en hoelang het theoretisch nog meegaat. Op basis hiervan kunnen we de vervangingen programmeren.
2. Theorie en praktijk komen echter niet altijd overeen: soms is een installatie(onderdeel) eerder stuk en soms gaat het juist langer mee. Daarom inventariseren we de actuele staat regelmatig en bekijken we of onderdelen die in theorie vervangen moeten worden, langer mee gaan. En andersom geldt ook dat een onderdeel dat vaak kapot gaat, eerder wordt vervangen dan theoretisch nodig is.
3. Als blijkt dat onderdelen van een bepaalde installatie in het ene jaar moeten worden vervangen en in het volgende jaar andere onderdelen van diezelfde installatie, bekijken we of we dat

efficiënter in één keer kunnen doen. Soms betekent dit, dat we onderdelen eerder vervangen en soms dat we onderdelen later vervangen (indien dit het functioneren niet belemmerd).

4. Met de stappen 1 t/m 3 hebben we een geprioriteerde lijst met werkzaamheden op basis van de feitelijke staat van de assets en waar mogelijk gecombineerd per locatie / zuivering. Soms zijn er redenen om een installatie(onderdeel) te vervangen terwijl deze nog niet aan vervanging toe is. Bijvoorbeeld omdat er een veel energiezuiniger variant beschikbaar is of vanwege klachten uit de omgeving. Deze werkzaamheden voegen we toe aan de lijst met geprioriteerde werkzaamheden.
5. Ten slotte kijken we of de lijst op basis van de stappen 1 t/m 4 past binnen de financiële kaders, zo niet, dan vallen de laagst geprioriteerde werkzaamheden af. De definitieve lijst vormt de basis voor het MJP/begroting en de daaruit volgende kredietvoorstellen, zoals ook het nu voorliggende kredietvoorstel.
6. Uiteraard blijven we gedurende het jaar ook met "gezond verstand" naar de lijst kijken en passen we waar nodig de lijst met werkzaamheden aan.

Toelichting op de projecten

Voor de komende jaren staan op bijna alle zuiveringen werkzaamheden gepland. Soms gaat het om grote projecten (Zwanenburg, Haarlem Waarderpolder), en soms om beperkte werkzaamheden. In het voorliggende voorstel gaat het om relatief beperkte werkzaamheden:

- De afgelopen jaren kwamen de meeste storingen op de zuiveringen van roostergoedverwijderaars en die in Lisse stond in dat lijstje erg hoog. De installatie is aan het einde van de levensduur en wordt daarom vervangen. We kijken daarbij meteen of uitbreiding van de capaciteit door mogelijk meer aanvoer in de toekomst en om onderhoud eenvoudiger uit te kunnen voeren, nodig is.
- Inwoners en een basisschool in de omgeving van de zuivering in Lisse ervaren stankoverlast. Dit kunnen we relatief eenvoudig tegengaan door de huidige open bakken te vervangen door een slibsilo.
- In 2018 vond een calamiteit plaats met de influentleiding op de zuivering Zwaanshoek. Die leiding is toen tijdelijk gerepareerd en moet nu definitief hersteld worden.
- Bij de renovatie van Zwaanshoek enkele jaren geleden is wel de roostergoedverwijderaar vervangen maar nu blijkt dat de capaciteit niet afdoende is om de verwachte grotere aanvoer in de toekomst mogelijk te maken. We bereiden de capaciteit daarom uit. Bijkomend voordeel is dat onderhoud dan eenvoudiger uit te voeren is.
- Het afvalwatertransportgemaal (AWTG) Schiphol Rijk (afwaterend op Zwaanshoek) is aan het einde van de levensduur en moet daarom worden gerenoveerd of vervangen.
- Op de zuivering Gouda is de roostergoedverwijderaar aan het einde van de levensduur en deze moet worden vervangen. Ook hier bekijken we of uitbreiding van de capaciteit door mogelijk meer aanvoer in de toekomst en om onderhoud eenvoudiger uit te kunnen voeren, nodig is.
- Ook de elektrotechnische installatie is in Gouda aan het einde van de levensduur en ook deze moet worden vervangen.
- In het kader van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) en de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) moet Rijnland het toegangsbeleid en beheer op onder andere de zuiveringen verbeteren. Voor de zuiveringen betekent dit o.a. aanpassingen op het huidige toegangsbeheer en de fysieke beveiliging. Momenteel wordt hiervoor Rijnland breed beleid opgesteld.
- Op dit moment bestaat er geen duidelijkheid hoe we om willen gaan met brand- en bliksembeveiliging van de Rijnlandse objecten. Op basis van wet- en regelgeving en eisen vanuit verzekeringen, onderzoeken we welke objecten we hoe moeten beveiligen tegen brand en bliksem. Naar verwachting leidt dit tot de nodige aanpassingen op de verschillende locaties.
- Op diverse zuiveringen staan (onderdelen van) installaties die niet meer in gebruik zijn. Bijvoorbeeld oxidatiebedden, beluchtingstanks, slibindikkers en effluent verdeelwerk. De in onbruik geraakte onderdelen zijn soms onveilig, kosten geld of belemmeren qua

ruimtebeslag eventuele uitbreidingen of wijzigingen in de bestaande installaties. We inventariseren welke onderdelen verwijderd kunnen (of moeten) worden. Hiermee maken we de zuiveringen weer netjes en veilig(er). Dit project was pas later in de tijd geprogrammeerd en door het nu te doen, heeft dit een positief effect op de realisatiegraad van het investeringsvolume.

Met het voorliggende voorstel vragen we één voorbereidingskrediet aan. Daarmee onderzoeken we of en zo ja wat er moet gebeuren en welke keuzes daarin nog te maken zijn. Soms zijn er geen (bestuurlijke) keuzes te maken, bijvoorbeeld bij een 1-op-1 vervanging van een installatie(onderdeel) dat kapot is of aan het einde van de levensduur. Soms zijn er wel keuzes te maken, bijvoorbeeld hoever willen we gaan bij brandbeveiliging of bij het slopen van oude installaties. De motivering voor die keuzes leggen we bij het aanvragen van het uitvoeringskrediet voor aan de VV. De voorbereiding heeft beperkte risico's. Bij de aan te vragen uitvoeringskredieten gaan we nader in op de risico's die bij elk project horen.

De kosten

De voorbereidingskosten voor bovengenoemde projecten ramen we op € 900.000. Deze kosten bestaan voor ongeveer € 250.000 uit interne kosten voor te activeren uren, € 550.000 voor kosten voor adviesdiensten (zoals opstellen van ontwerpen en ssk-ramingen om uitvoeringskrediet te kunnen aanvragen) en € 100.000 voor onvoorziene kosten.

Deze investeringsraming is opgenomen onder "assetmanagement awzi Zwaanshoek en overigen" in de Programmabegroting 2020 en MJP 2020-2023 voor € 20,2 mln. Bij de aanvraag van het uitvoeringskrediet zullen de tariefconsequenties van het geheel worden weergegeven, inclusief de voorbereidingskosten.

Argumenten

1.1 Om de waterketen "in control" te krijgen en houden moeten we maatregelen treffen.
De genoemde werkzaamheden hebben hoge prioriteit en zijn reeds opgenomen in het MJP. Het uitvoeren hiervan is een randvoorwaarde om de waterketen "in control" te brengen en te houden.

1.2 Er kan efficiënter gewerkt worden
Het in één keer aanvragen van het voorbereidingskrediet is efficiënter qua besluitvorming dan per project separaat voorbereidingskrediet aan te vragen. Nadat van de genoemde projecten het ontwerp en ssk-raming zijn opgesteld, wordt per project krediet voor de uitvoering aangevraagd.

1.3 Onderhoud is eenvoudiger uit te voeren en beter te plannen
Door het op orde brengen van de assets in de waterketen zal minder ongepland onderhoud noodzakelijk zijn. Bovendien kan door redundant uitvoeren van onderdelen, onderhoud eenvoudiger worden uitgevoerd.

Risico's

1.1 Basisgegevens blijken niet op orde
De hierboven beschreven projecten vinden plaats op zuiveringen die in de loop van de tijd zijn gebouwd, uitgebreid en veranderd. Met het risico dat basisgegevens niet op orde zijn. Onjuiste of onvolledige uitgangspunten kunnen leiden tot vertraging en extra kosten. In de voorbereiding zal blijken in hoeverre dit speelt; we hebben hier (beperkt) rekening mee gehouden in de risicoreservering.

1.2 Op te stellen beleid laat langer op zich wachten
Voor een aantal projecten (toegangsbeveiliging, brand- en bliksembeviliging) moet eerst nog beleid worden geformuleerd. Indien er vertraging ontstaat in het vaststellen van het beleid zullen de daaraan gerelateerde projecten ook vertragen. Op dit moment verwachten we dat niet. Bovendien staan er acht projecten in dit voorstel waarmee we sowieso direct kunnen starten.